

השבועון של חילי צבאות השם

ערב שבת קדש פרשת נח
ג חשון תשע"ט • גליון 269

פוסטאים

צעירים

מדורים חדשים
וקענינים
מחכים לכם!

הכל בראש

אחגר חשיבה
וכלוש בציר של
שניאור ליפסקר

זהות שאלה

עזי קפלון
עם ספור מתח
בהמשכים חדש

לא הבישן למד

דן הלמדן יענה לכם
על השאלות הכי
מענינות

סדר נגונים

איך עושים 'מבצעים' עם כנור?
מה קרה לנגן האוסטרי בפסטיבל
בגרמניה? ומה הכלי הכי מיוחד
בבית משפחת כרמי?

חיימי כרמי מספר על
חיים של שליחות
והפצת חסידות,
בין הצלילים והתווים

תעודת חיל

השם שלי הוא יוסף חיים
(הכנוי שלי במשפחה הוא "חיימי") כרמי.

אני בן שתיים עשרה.

אני גר בנחלת הר חב"ד שבקרית מלאכי, ולומד בכתה ז
בתלמוד התורה בשכונה. שם גם נמצא סניף הפנסאים שלי.
שבו אני חבר ותיק - כבר חמש שנים (אגב: כשהתקבלתי
לסניף, הייתי הפנסאי הצעיר ביותר בכל הארץ...).

אני יודע בעל פה חמש מסכתות שלמות במשנה,
וגם כמה פרקים ממאמרי חסידות.

הנהגה חסידית מיוחדת שלי:

אני אף פעם לא הולך לישון לפני שאני מכין ליד המטה
נטלה עם מים וקערה ל'נעגל וואסער'.

מעטפה ההמפקדה

מה יותר אכפת לנו - שאנחנו נקבל, או ש"הוא" או "הם" לא יקבלו?

הרבי ספר פעם על שני מקרים דמיוניים, שבשניהם פסק של רב גרם למישהו להפסיד כסף.

במקרה הראשון, הגיע מוישה לרב עם שאלה - נניח, הוא יבא מקלבריה קונטינר מלא אתרוגים, בשני המון כסף, והתעוררה שאלה האם הם כשרים או פסולים. במקרה השני, מוישה זמן לדין תורה אצל הרב בגלל כססוף כספי עם השתף שלו.

בספור הראשון, הרב פסק שהאתרוגים פסולים. זו מכה קשה עבור מוישה, נזק כספי עצום. אבל הרב אמר - ואין מה לעשות.

בספור השני, הרב פסק שהשתף צודק, ומוישה חיב לשלם לו כמה שקלים. אבל את זה מוישה לא מוכן לקבל. "אני החיב, והוא צודק?! לו, לשתף הרמאי הזה, אני צריך לשלם?!" - הוא פשוט מתפוצץ.

כאלה אנחנו, בדרך כלל. יותר כואב לנו שהשני מנצח, שמישהו אחר מקבל - מאשר שאנחנו מפסידים, שלנו אין.

אולי הגשם, שאותו נתחיל לבקש השבוע בתפלה, ילמד אותנו משהו חשוב. כשאנחנו מבקשים מהקדוש ברוך הוא "ותן טל ומטר לברכה" - אולי נסיף "רק אצלי בשכונה"? ... זו שטות מחלטת, כמוכן. הגשם הוא שפע מהשמים, הוא מביא חיים לעולם, הוא מגדל את המזון שכלנו צריכים. אבל אם לא יהיה לכלם - לא יהיה לאף אחד; אם יהיה לאחרים - יהיה גם לנו.

וזו החכמה. לבקש ולרצות לכלם, לא רק לעצמנו; לשמח בשביל כלם, לפרגן ולרצות שלכלם יהיה, וכמה שיותר.

אבא הוא לא רק מוזיקאי, הוא גם טבח לא רע בכלל. הוא ואמא מתחלקים בהכנת התבשילים והמטעמים לסעודת השבת. המאכל השבתי שאנחנו הכי אוהבים הוא דג סלמון כבוש, שאבא מכין במטבח. ממש מעדן!

אבא שלי הוא מוזיקאי. הוא עושה את זה גם 'לנשמה', אבל זה גם המקצוע שלו. הוא ממש עובד בזה, והוא אפילו מורה בבית ספר למוסיקה. כמעט כל שבת הוא מביא אתו אורחים, כלם קשורים איכשהו למוסיקה. חלק עובדים אתו, תלמידים שלו, או מכרים מתעשית המוסיקה.

אתם יכולים להבין לכד שאין אצלנו שלחן שבת בלי לשיר, ולשיר ולשיר...

אמא שלי עובדת בעבודת קדש. היא מנהלת מחלקה בארגון "יד לאחים", שהפעילים שלו מצילים יהודים ממוסיונרים ומהתבוללות. לא פעם מתארחות אצלנו לכל השבת בנות שחלצו מכל מיני מקומות, שאסור לי אפילו לספר לכם עליהם. כשהן זוכות להדליק נרות שבת בבית יהודי, הן בוכות מהתרגשות. גם אני מתרגש מאוד לראות את זה.

מי המציא את כתב רש"י?

דו הלמדן עונה:

אל תתבלבלו! את כתב רש"י - לא רש"י המציא... יותר מזה: הוא מעולם לא השתמש בו, ואפילו לא הכיר אותו. הכתב המיוחד הזה המצא רק כארבע מאות שנה לאחר פטירתו של רש"י. מי כן המציא את כתב רש"י? יהודי ספרדי - כלומר: ממדינת ספרד - בשם אברהם גרטון.

זה היה לפני כחמש מאות וחמשים שנה. מהפכת הדפוס המודרני התחילה בערך אז, והיהודי הזה הקים, בקלבריה שבאיטליה, את בית הדפוס הראשון בעולם שהדפיס ספרים באותיות עבריות.

מסביב לשלחן

חֲשֵׁפְתָהּ כְּרָמִי

הַפְּרָשָׁה שֶׁלֵּנוּ מְסַפֶּרֶת בְּעֵקֶר עַל הַמַּבּוּל וְעַל תַּבַּת נֹחַ. אֲבָל אַחַר כָּךְ מְסַפֵּר בַּתּוֹרָה סְפּוּר מְאֹד מְעִיָּן. נֹחַ שָׁתָה יַיִן וְהִשְׁתַּכְּרָה, וְהִתְגַּלְגַּל בְּאֵהָל שָׁלוֹ בְּצוּרָה מְבֻזָּה. שְׁנֵי הַבָּנִים שָׁלוֹ שָׁם וַיִּפְתּוּ כֶּסֶד אוֹתוֹ, וְהַתּוֹרָה מְדַגֶּשֶׁת שֶׁהֵם עָשׂוּ אֵת זֶה כְּשֶׁהֵם הוֹלְכִים "אַחֲרָיִת", בְּלִי לְהִסְתַּכֵּל עַל אָבָא שֶׁלָּהֶם בְּמִצַּב הַלֵּא-נְעִים.

מָה הַתּוֹרָה מְלַמֶּדֶת אוֹתָנוּ?

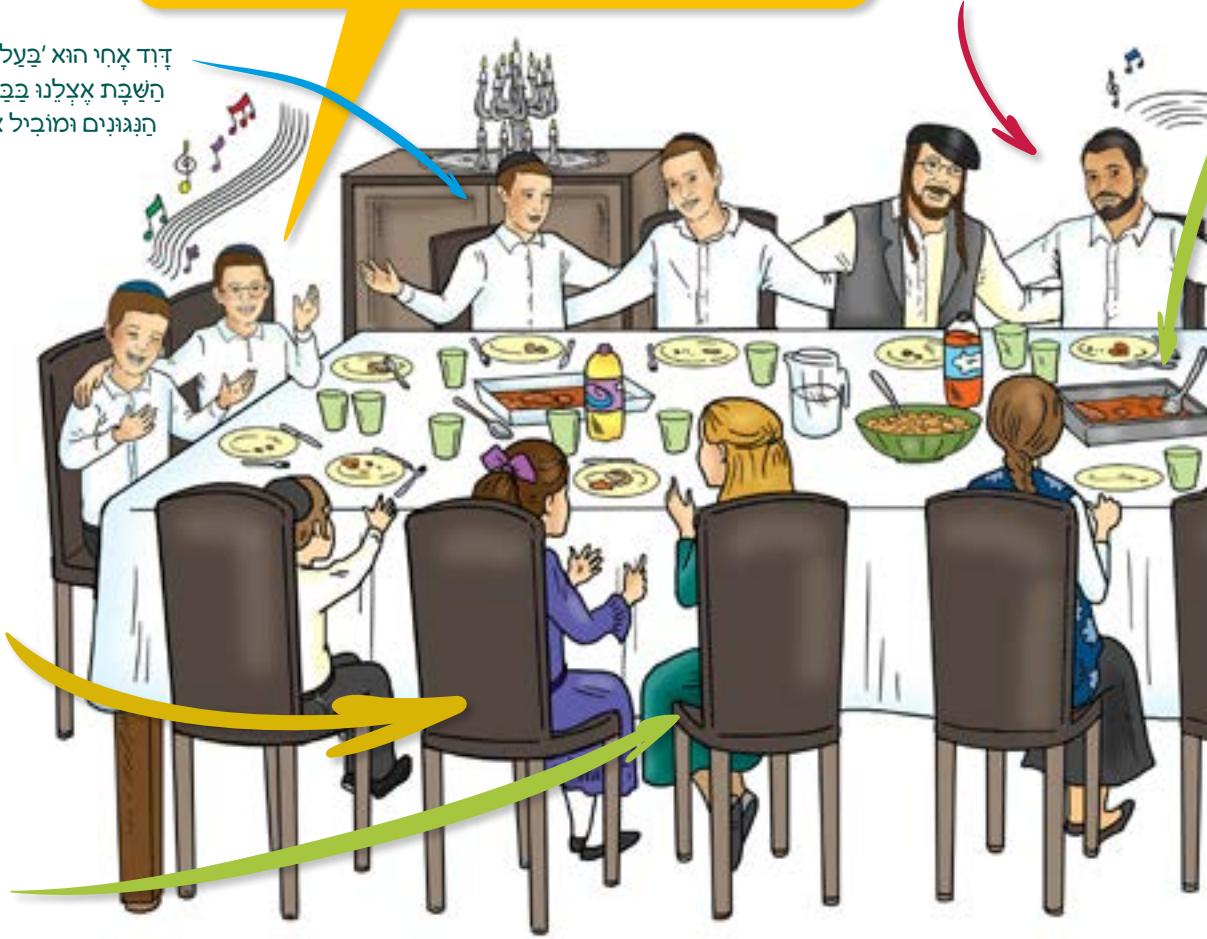
כְּשֶׁרוֹאִים מִשְׁהוּ לֹא טוֹב אֲצֶל מִיִּשְׁהוּ אַחַר, אֲפֹשֶׁר לְהִסְתַּכֵּל עַל זֶה בְּשֵׁתֵי דְרָכִים. אֲפֹשֶׁר לְחַשֵּׁב וְלֹאמַר כְּמָה הוּא רָע, וְכִמָּה הוּא לֹא בְּסֵדֶר - אֲבָל זֶה בְּסֵדֶר הַכֵּל מְרָאָה שֶׁלֵּנוּ יֵשׁ בְּעֵינָהּ, שֶׁאֵנָּהנוּ קֹצֵת רְעִים. אֲבָל הַדֶּרֶךְ הַנְּכֻנָּה לְהִיבֵל לְהִתְנַהֵג אוֹ מְדוּת שְׁלִילִיּוֹת שֶׁשֶׁמֶנוּ לֵב אֲלֵיהֶן אֲצֶל מִיִּשְׁהוּ אַחַר הִיא 'לְסוֹכֵב אֵת הָרֹאשׁ' וְלְהִסְתַּכֵּל "אַחֲרָיִת", וּבְמִקּוֹם לְחַשֵּׁב כְּמָה הוּא לֹא טוֹב - רַק לְנִסּוֹת לַעֲזֹר לוֹ לְתַקֵּן.

אָבָא הִנְהִיג אֲצֵלְנוּ מִנְהַג קְבוּעַ. כָּל אוֹרֵחַ שְׂוֹשֵׁב לְיַד שֶׁלְחַן הַשִּׁבְתָּה שֶׁלֵּנוּ, אוֹמֵר "לְחַיִּים" וּמְסַפֵּר לְכָלֶם סְפּוּר שֶׁל "הַשְּׂגָחָה פְּרִטִית" שֶׁקָּרָה לוֹ. בְּכָל שִׁבְתָּה מְחֻדָּשׁ, אֲנִי נִפְעֵם מֵהַסְּפּוּרִים הַקְּטַנִּים הָאֵלוּ שֶׁמְרָאִים אִיךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַהֵל אֵת הָעִנְיָנִים. אֵת הָאֲמִתּוֹת, אֲנִי כָּבֵר יְכוּל לְכַתֵּב סֵפֶר מְכֹל הַסְּפּוּרִים שֶׁשֶׁמְעִתִּי...

דָּוִד אַחִי הוּא 'בַּעַל הַמְּנַגֵּן' בְּסַעֲדוֹת הַשִּׁבְתָּה אֲצֵלְנוּ בְּבֵית. הוּא בּוֹחֵר אֵת הַנְּגוּנִים וּמוֹכִיל אֵת הַשִּׁירָה.

לְדַעֲתִי, אַחֲוֵתִי מוֹרִיָּה יְכוּלָה לְהִיט מוֹרָה מְעֻלָּה, וְגַם קוֹנְדִּיטוֹרִית. הִיא עוֹשָׂה הַפְּעֻלוֹת לִילְדִים, וְגַם מְכִינָה אֵת הַקְּנוּחִים הַכִּי טְעִימִים כְּאַרְץ. אִם תִּטְעֶמוּ אֵת הַ"קְּרִמוֹנִים" שֶׁלָּהּ - תְּכִינּוּ. אֵלֶּה כְּדוּרֵי שׁוֹקוֹלֵד מְמַלְאִים וּמְצַפִּים בְּכָל מִינֵי דְבָרִים טְעִימִים, וּבְכָל פַּעַם מְחֻדָּשׁ אֲנָהנוּ מְגִלִים עוֹד שְׁדָרוּגִים וְהַפְּתָעוֹת...

מְלָכָה אַחֲוֵתִי אַחֲרָאִית עַל הַהוּי... הִיא שְׂמַחָה וּמְצַחִיקָה, וְהִיא גַם עוֹשָׂה לָנוּ חִידוֹן מְשַׁעֲשַׁע עַל הַפְּרָשָׁה.

פְּרוּשׁ רִשׁ"י לַתּוֹרָה הִיָּה נְפוּץ וּפּוֹפּוּלָרִי מְאֹד, וְאַבְרָהָם הִגָּה רְעִיוֹן: הוּא הִחְלִיט לְהַדְפִּיס אֵת הַחֲמֹשׁ יַחַד עִם פְּרוּשׁ רִשׁ"י! כְּדִי לִיצוֹר הַבְּחִנָּה בֵּין הַפְּסוּקִים לְבֵין הַפְּרוּשׁ - אֵת הַפְּסוּקִים עֲצָמָם הוּא הַדְפִּיס בְּצוּרַת הָאוֹתִיוֹת הַמְּקַבְּלוֹת, וְאֵת פְּרוּשׁ רִשׁ"י הוּא עֲצָב בְּגוֹפֶן מִיַּחַד. אֵת הַהֲשָׂרָאָה לְגוֹפֶן הַחֻדָּשׁ, בַּעַל הַקְּוִיִּים הַמְּעַגְלִים וְהַמְּסַגְּנִים, הוּא קִבֵּל מִצוּרַת כְּתִיבָה שֶׁהִיָּתָה נְפוּצָה אֲזַי בֵּין הַיְהוּדִים בְּסֵפֶדֶר.

אֲזַי אוֹלֵי רִשׁ"י לֹא קָתַב בְּ"כַתֵּב רִשׁ"י", אֲבָל מֵאֲזַי הַדְפַּסְתָּ הַחֲמֹשׁ עִם פְּרוּשׁ רִשׁ"י - כֶּךָ קוֹרְאִים לְצוּרַת הָאוֹתִיוֹת הַזֹּאת.

עַד הַיּוֹם, בְּסֵפֶרֵי קִדְשׁ רַבִּים מְאֹד שֶׁמְשַׁלְכִים פְּרוּשִׁים, הַמְּקוֹר מוֹפִיעַ בְּאוֹתִיוֹת דְּפוּס, וְהַפְּרוּשִׁים הַשּׁוֹנִים כְּתוּבִים בְּכַתֵּב רִשׁ"י. תַּפְּתָחוּ, לְמַשָּׁל, כָּל אֶחָד מֵהַסְּפָרִים הַבָּאִים: חֲמֹשׁ, גְּמָרָא, שֶׁלְחַן עָרוּךְ - וְתִרְאוּ מִיָּד.

אִם יֵשׁ שֶׁאֵלֶּה שֶׁמְעִיָּנִית אַתְּכֶם וְלֹא הֶעֱלַחְתֶּם לְמַצָּא אֵת הַתְּשׁוּבָה, שֶׁלְחוּ אוֹתָהּ לְמַעַרְכָּת. דָּן הַלְמָדוֹן יִמְצָא עֲבוּרְכֶם אֵת הַתְּשׁוּבוֹת, תִּסְמְכוּ עָלָיו. אִם לֹא תִשְׁאַלוּ - אִיךְ תִּדְעוּ?